

HERMAN VEENHOF

De Rode Khmer kon geen muziek vernietigen

De artiesten zijn gedood, maar de Cambodjaanse muziek van vóór de killing fields bestaat weer – op cd.

In de jaren zestig en zeventig van de vorige eeuw was er in Cambodja een levendige muzikscene. Dat kwam ook door de aanwezigheid van de vele Amerikaanse soldaten. De Rode Khmer vernietigde bijna alle muziek en doodde beroemde muzikanten, maar via de langspeelplaten is de Cambodjaanse psychedelische pop nu weer te horen op een dubbelalbum. De eerste cd haalt songs uit het verleden op, op de tweede voert The Cambodian Space Project, een groep van nu, westerse jaren zestig pop in het Khmer uit. Drie namen springen in het oog, artiesten die omkwamen op de killing fields, de dodenakkers van de Rode Khmer. Ros Serey Sothea (1948-1977) was de Anouk van Cambodja. Ze maakte veel platen en werd door koning Sihanouk de ‘gouden stem van de koninklijke hoofdstad’ genoemd. Maar na een leven vol showbizz en hits werd ze op een ossenwagen afgevoerd. ‘Kom Los Sey Chaoum’, heet een song: ‘Hou van God’. Haar leeftijdgenote Pan Ron was de koningin van het Cambodjaanse levenslied; zij werd naar verluidt geëxecuteerd in de laatste groep slachtoffers die de Rode Khmer maakte. Beide dames zongen veel samen met Sin Sisamouth (1932-1976), een zanger en platenbaas, ook omgebracht tijdens de genocide.

Het is een stap van Cambodja naar Portugal, maar de fado grossiert in verdriet zonder fysiek leed. Daarvoor is een literaire naam: ‘saudade’. De typische muziek ontstond rond 1830 in de wijken Alfama, Mouraria en Barrio Alto van Lissabon. Vandaag is de fado niet uitgestorven, maar wel overwoekerd door commercie en toeristische pseudoklanken. Daarom is het goed dat een gerenommeerde serie cd’s als Rough Guides de echte uitvoerenden weer van stal halen, zoals Amalia Rodrigues, haar zuster, Maria da F en Alfredo Marceneiro. De bonus-cd is Nas Asas do Fado van Katia Guerreiro, een vertegenwoordigster van de jongste generatie.

De Nederlandse band Amariszi speelt muziek uit de Balkanlanden en won in 2011 het Balkanblues Contest Gipsyfestival. Hun tweede album (na Balkan Chaotika in 2012) bevat liveopnamen die in de zomer van 2013 zijn gemaakt in Bulgarije,

Macedonië en Hongarije. Het is een geslaagd muzikaal waagstuk in het hol van de leeuw, want het is nogal wat om tegen de originelen te spelen. ■

wereldmuziek

★★★☆☆

The Rough Guide to Psychedelic Cambodia

Fado Legends

Amariszi: Nine Balkan Nights